

FØROYSKA ULLIN

FYRIBILSLOYSN FUNNIN FYRI ULLINA

Í tólvta tíma er loysn funnin á ullamóttøkuni, soleiðis at føroyska ullin hevur eitt alternativ til ovnarnar á brennistøðunum. – Men skulu vit finna eina varandi loysn, so má onkur taka ábyrgd, sigur Árni Brattaberg

Jón Brian Hvidtfeldt

Bøndur, røktingarmenn og onnur sleppa nú kortini av við ullina. Væl at merkja, soleiðis at hon kann gagn-nýttast, heldur enn at hon verður brennd.

– Jú, vit hava í felag funnið eina fyribilsloysn, sigur Árni Brattaberg, sum hevur brúkt síðstu dagarnar til at gera eina seinastu roynd at fáa ullina til haldar.

Fyribilsloysnin byggir á vælvild frá IRF, Búnaðarstovuni og Árna Brattaberg, sum saman við konuni Karin eigur og rekur ullvørfyrirtøkuna Sirri í Vági, ið síðstu mongu árinum hevur tikið ímóti umleið helvtini av føroysku ullini.

Loysnin er í stuttum tann, at IRF setir bingjur upp á níggu ymiskum støðum kring landið, og har kunnu bøndur og onnur lata ullina. Búnaðarstovan tekur sær av allari ráðgeving og vegleiðing til teirra, sum ynskja at sleppa av við ullina. Og sjálvur hevur Árni Brattaberg tikið á seg at pakka ullina, eftir at hon er savnað saman á Búnaðarstovuni í Kollafirði.

Fyribils

Tað kom óvart á tey flestu, tá tað um dagarnar var greitt, at eingin skipað ullamóttøka verður í ár. Átakið dettur niðurfyri, hóast tey flestu eru á einum máli um, at royndirnar í fjør vóru góðar. Í fjør var talan um eitt breitt samstarv millum Búnaðarstovuna, Búnaðargrunnin, IRF, Almannaverkið, ALS og Árna Brattaberg. Royndin fór fram á Búnaðarstovuni, har ullin varð skyld í ymsar flokkar, bæði eftir dygd og líti, áðrenn hon varð pakkað. Búnaðargrunnurin stuðlaði royndarætlanini við 220.000 krónum, og tí vóru eisini pengar til at lata eitt lítið gjald fyri ullina.

Men tá Búnaðargrunnurin gjørdi greitt, at tey fóru ikki at lata figgjarligan

stuðul aftur í ár, steðgaði alt upp. ALS slepti endanum, og bráðliga var støðan tann, at eingin var at taka ímóti ull.

Vinnan, sum er vinnublaðið hjá Sosialinum, hevði mánadagin stórt tema um føroysku ullina. Blaðið tosaði við Arbeiðsloysisskipanina; við hjúnini Karin og Árna Brattaberg, sum síðani ár 2000 hava tikið ímóti umleið helvtini av føroysku ullini; við Búnaðarstovuna; við røktingarmann og við landsstýrismannin í landbúnaðarmálum. Umrøðan gav eina greiða mynd av eini rávøru, sum allir partar ynskja at koma til haldar, men sum eingin eftir øllum at døma fær bilbukt við.

– Tað ber ikki til, at føroyska ullin verður tveitt burtur, sigur Árni Brattaberg, sum dúvar uppá ullina sum rávøru fyri framleiðsluna av vørunum hjá Sirri.

Tí tók hann iniciativíð.

– Hetta er ein fyribilsloysn, soleiðis at tey 300 til

Karin og Árni Brattaberg

350 fólkinum, ið hava seyðahald, fáa ein møguleika at sleppa av við ullina, sigur Árni Brattaberg.

Fyribilsloysnin er eitt alternativ til ovnarnar á brennistøðunum, hvørki meira ella minni. Pengar eru eingir.

– Nei, einki gjald verður latið fyri ullina. Her er eingin stuðul inni í ár, so tí er einki

at gjalda við, sigur Árni Brattaberg.

Í fjør lat ALS okkurt um hálva sjeyndu krónu fyri kilo av ull. Pengarnir vóru í høvuðsheitum stuðulin, sum ALS fekk frá Búnaðargrunninum.

Ábyrgdin

Hóast eitt alternativ til brennistøðina harvið er

stáplað uppá beinini í ár, so eftirlýsir Árni Brattaberg framhaldandi, at onkur tekur ábyrgd av ullini.

– Vit mugu gera okkum greitt, um ull sum tilfeingi skal vera partur av føroyska landbúnaðinum. Sum tað sær út í løtuni, so er ullin eftir øllum at døma ikki partur av føroyska landbúnaðinum, og tað haldi eg vera harmiligt, sigur Árni Brattaberg.

Hann heldur tað vera eina sjálvfylgju, at seyðahaldið fær sín part av tí almenna landbúnaðarstuðli, sum verður latin í dag.

– Tað almenna letur stuðul til neytahald, men ikki ein króna verður latin til seyðahald. Eg skilji ikki heilt raðfestingina, sigur Árni Brattaberg.

Í samrøðu við vinnublaðið hjá Sosialinum gloppaði landsstýrismaðurin í landbúnaðarmálum dyrnar fyri at stuðla figgjarliga, soleiðis at ullin kann gagnnýttast.

– Tað er í øllum førum

nakað, vit mugu kjakast um og viðgera. Vit mugu staðfesta, at tað er so lítið lønsamt at fáast við ull í Føroyum, og tað hevur ikki borið til at fáa tað burturúr, sum er neyðugt fyri at fáa ein vinnuligan rakstur. Tí eiga vit helst at hava ein ávisan stuðul inni. Kjötframleiðslan verður jú stuðlað frammanundan, so hví ikki eisini ullin. Tað er heldur ikki bara í Føroyum, at ullaframleiðslan hevur almennan stuðul fyri neyðini, soleiðis er allastaðni, segði Jacob Vestergaard við VINNUNA mánadagin.

Samstundis sum landsstýrismaðurin gjørdi greitt, at hann ikki hevði møguleika at lata nakran figgjarligan stuðul til ullina í ár, so róði Jacob Vestergaard fram undir, at bøndur í ár kunnu lata ullina ókeypis, heldur enn at koyra hana burtur.

– Fyri meg hevur tað als onki at siga, um eg fái tíggju krónur fyri kilo ella onki, bara eg sleppi av við ullina uttan alt ov nógv stríð. Og eg eri vísur í, at soleiðis er hjá teimum flestu. Tí mátti tað borið til hjá ALS og IRF í felag at funnið út av tí, so fólk slapp av við ullina. Tað snýr seg bara um at stilla nakrar bingjur upp, segði Jacob Vestergaard við VINNUNA mánadagin.

Tað bleiv tá avtornaði eisini úrslitið í ár. Bøndur og røktingarmenn fáa nú ein møguleika at sleppa av við ullina. Men tað verður uttan samsýning.

jonbrian@sosialurin.fo

FAKTA

Tíkið verður ímóti ull á Búnaðarstovuni í Kollafirði frá 11. august til 22. august. Móttøkan er opin yrkadagar klokkan 10 til 18. Somuleiðis verður tíkið ímóti ull í serligum bingjum, ið verða settar á bingjuplássini í Vági, Tvøroyri, Sandoy, Klaksvík, Nordagøtu, Runavík, Sundalagnum, Vestmanna og Miðvági. Ullin skal vera turr og rein, meðan vát og skitin ull skal í ruskbingjuna.